

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

UDVARHELYMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, A MEGYEI GAZDASÁGI EGYLET, A SZÉKELYFÖLDI ELSŐ BAROMFITENYÉSZTŐ ÉS MÁS EGYLETEK KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és oszúttörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐK:

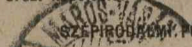
Dr Gyarmathy Dezső,
földbírtokos.

Dr Hinléder Fels Ernő,
orsz. képviselő.

Dr Kállay Tamás,
orsz. képviselő.

Dr Pál Ernő,
ügyvéd.

Dr Viola Sándor,
ügyvéd.

MUNKATÁRS: **Fülei Sz. Lajos.**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 15. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora I K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Főispán úr!

A Fejérváry törvénytelen kormány minden igazán magyar vármegyében minden törvényhatóság hadat izent, mert törvénytelen kormány a kormányzást minden megengedett eszközzel lehetetlenné kell tenni. Ezt követeli a nemzeti öntudat, ezt parancsolja a nemzeti becsület.

Udvarhelyvármegye is megértette ezt a sugalmat és rendkívüli közgyűlés összehívását indítványozták. Maga a tisztviselői kar járt elől. Mindenki érzi, tudja mi a teendő e válságos helyzetben, mindenkit sarkal a honfiúi kötelesség-tudás, csak egy legény van, a ki nem akarja vármegyénkben a nemzet megnyilatkozásának parancs szavát megérteni, a hazafias érzület melegségét átérezni: *Hollaki Arthur főispán úr.*

A rendkívüli közgyűlés összehívása végett betérjesztett indítványt egyszerűen betette a láda fiókjába, mintha a szennyeséről volna szó, melyet takargatni, dugdosni kell és mint a ki dolgot jól végezte, fürdőzni ment.

Hát mit gondol, főispán úr, mit jelent az, mikor egy vármegye, Szent István koronájának egy tagja, részt követel magának a dicső nemzeti küzdelemből és ön egyszerűen felrugja ezt a vágyakozást, ezt az óhajt és elhallgat az indítvánnyal? Tudja-e azt, hogy ez bűnrészesség a nemzeti ügy elárulásában?

A főispánnak nem csak az a kötelessége, hogy a kormány kívánságait lefelé tolmácsolja, hanem szigorú kötelessége az is, hogy a vármegye akaratát felfelé a kormányhoz szemben is közvetítse. Szóval az összhangot kormány és törvényhatóság, mint kormányzati szerv között fenntartsa.

A főispán úr, úgy tudom, muzsikális ember, tehát tudnia kell azt, hogy a dissonáns hangrezgések tiszta zöngéseket nem adnak. Már pedig a nemzet érzelm világának is megvannak a maga hurjai, hangot adnak azok is, fájdalmast, megrázót, lelkesítő, szebbet, mint Beethoven összes symphoniái, hát akkor hogyan lehet szentségtörő kezekkel ezen hurokba belemarkolni? Minek kell a nemzeti érzelm, gondolat és akarat összhangját e vármegyében megzavarni?

Ne csak mindig azon megszokott kottának hangjaira legyen fogékony, melyre 38 éven keresztül kellett a nemzetnek táncolnia, hanem ismerje fel a hazafias törekvésekben rejlő rythmikus erőt is.

Tessék, főispán úr, azt a közgyűlést kitűzni, hogy megmutathassuk és büszkéek legyünk arra, hogy mi is részt vettünk a nemzet alkotmányt védő küzdelmében. Legyen bátorsága, főispán úr, a hazafias kötelesség-tudás nyilvántartásában is. Ne féljen, nyugdíj igényét nem fogja elveszíteni, ha egy kissé jobb hazafi lesz.

Ha pedig erre nincs bátorsága, akkor menjen, menjen és ne akadályozzon másokat a kötelesség teljesítésében.

Dr. Hinléder Fels Ernő
orsz. képviselő.

— Az oláhfalviak. Dr Hinléder Ernő országos képviselő és politikai barátai július 17-én Oláhfaluba megjelenve följejtették, hogy minő törekvéseket tűzött a 48-as párt maga elé. A szó hatása alatt a „lex-Daniel” szerzőjét felszólították mandátuma letetésére. Ez által a zsilipek felszakadva, több oldalról keresik fel a híres Oláhfalut. 23-án Simkó József budapesti tanár fejtegette fel a 48-as eszmék áldásos voltát igen sikeres és tetszetős beszédben. Mint hirlik, legközelebb Udvarhelyvármegye főispánja fogja „pártonkívüli” programjában a hazamentés legbiztosabb módját felfejteni, melyet követni fog Zigány Ferenc az „ujpárt” irányának megösmertetésével, majd, számítás szerint, legvégül Száva Friderikus a Johannita-rend lovagja fogja bezárni „néppárti” programmal. Valamennyit igaz székely vendégszeretettel fogják fogadni, mert a multak megtanították, hogy mindannyian a községek anyagi érdekeit fogják előmozdítani.

A politikai helyzetről.

A kormány.

Ha valaki ingadozólag hol jobbra, hol balra lép, igen gyakran önkénytelenül irányt változtat, az vagy beteg, esetleg hülye és más adja meg lépésének irányát.

A Fejérváry kormány, mióta az uralkodó kegye rávetette sugarait, hol ide, hol oda tapog. Bemutatkozása napján a nemzet erkölestelennek, jogtalanoknak, törvényteleneknek és ennél fogva alkotmányos működésre

képtelennek nyilvánította, megtagadott tőle minden bizalmat és támogatást. Fejérváry pedig minden melőzésen túl téve, bemutatkozik, hazafiasnak, alkotmánytisztelőnek mondja magát, kijelenti, hogy áthidalni jött az őr király és nemzet között, egy szóval a béke anyala. Ezt nevezem *beteges erkölestelenségnek.*

Az elmúlt napokban a kormány egyes tagjai csak úgy ontják a békehangokat. „A kormánynak elhatározott szándéka, hogy a törvények keretét nem lépi át.” „Mert a mostani kormány élete csak a törvényes határokig tart, amint ezt a határt elérte, megszűnik.” Lukács György, a vallás- és közoktatási ügyek minisztere „e határokat” meg is jelöli a pénzügyi érdekekben. Mézes madzagot húz a nemzet szájánál, mikor a hadseregben a nyelvkérdés megoldását közeli időre helyezi kilátásba. És ha mindezek nem sikerülnek, béke a király és nemzet között nem lesz, feladatuk befejezést nyert. Ezen enyhe hangokat követik, avagy közbe tarkázzák Fejérváry, Kristóffy, Lányi miniszterek törvénytelen cselekedetei Budapest, Pécs városok, Pest- és Veszprém vármegye törvényhatósága törvényes és hazafias határozatainak megsemmisítése. Ezt nevezem *őrült részegségnek.*

Ez a kormány nem azért jött, hogy béke legyen az országban. Jött az őr annyira kiszélesíteni, hogy nemzet és uralkodója ne is ösmertjenek egymásra. Jött, hogy alkotmányosan választott többség elől a törvényes kormányalakítás lehetőségét elzárja. Jött, hogy a nemzet 400 éves küzdelmének gyümölcsét tönkre tegye, a nemzetet megalázza. Jött bebizonyítani, hogy a milliók törvényes akaratát nem akarata és csak egy az, a seregek ura az uralkodó. Jött bebizonyítani, hogy egyedül a koronának van joga nem engedni, de a nemzetnek nincs joga megelhetése alapfeltételeit követelni. Jött azért, mert ide rendeltetett. Jött, mert találtatott az országban egy néhány járszalagon vezethető — *hülye.*

A nemzet.

Az ország alkotmányos jogaiából kiforgatva, ipara fejletlen, földművelése Ausztria szolgálatában, a magyar nyelv uralma háttérbe szorítva, a nemzetiségek rut hálátlansággal és tiszteletlenséggel viseltetnek ép ezért nyelvünk iránt, katonaságunk idegen, csak két intézményünk a mi magyar jellegű, az országgyűlés, melyet szét küldöttek, mihelyt jogait követelte, második az igen sokszor megcsontított vármegyei rendszer, melyre a

kormány rá akar nehezéni, mikor hosszas elkábultságából felébredve, alkotmányos jogainkat megvédeni készülnék. A nemzetet kiszorították az országházból, mert két tényleges jogát gyakorolta, t. i. a kormánytól megvonta az *ujonccállítást és az adó felhajtás jogát.* Feloszlatták, hogy a nemzetet könnyebben letörjék, nem számítva arra, hogy a kormányzati akarat rendes közegeit, a közigazgatást sem tudják kényőkre felhasználni. Tisztviselők felfüggesztésével, önkormányzati jogaink megsemmisítésével fenyegetőznek. Nem akarják látni, hogy a törvényhatóságok mellett az ország legjobbjai, legképzetesebbjei, mint egy egész áll szentesített törvényeinknek érvényt szerezni. Nem látják, a nemzet legkisebbjének is egész lényét áthatotta az a tudat, hogy a ki katonának áll be e kormány alatt, a haza hóhérainak számát szaporítja, a ki adót fizet, pénzt szolgáltat a hóhérezésbe kötéltre, melylyel nemzeti haladásunk, állami fejlődésünk és alkotmányunkat törekszik megfojtani. A legkisebbnek is támogatása szükséges, hogy e fényhez repült éjjeli lepkék, a kormány, e fénybe lelje dicstelen halálát. Csak erős akarat, kitartás és ez exceleniás inasok a történelem lesújtó ítéletének lesznek kiszolgáltatva.

A kormány pénzügyi csődje.

Az ország legelősmertebb pénzügyi tehetsége, egy-elterjedt napi lap munkatársa előtt a kormány pénzügyi helyzetére vonatkozólag igen részletesen és kimerítően nyilatkozott, melyet főbb vonásokban ösmertettek: A Fejérváry-kormány az állam pénztárában, mintegy 90 millió korona készpénzt talált. Ebből csak 50 milliót tekinthet aktív készletnek, mert 40 milliót forgalmi tőkének kell hagyjon. Az egyenes, közvetett adók, bélyegek, díjak és vámok a befolyó jövedelemnek több, mint harmad része (68 százalék) nem jut, a nemzeti ellenállás folytán a kormány kezébe, csakis a jövedékekből vasutak és gyárakból befolyó 32 százalék.

A közel hónapokban még nagyobb bajok nem fognak jelentkezni. És ha jelentkezik a pénztári deficit, őszig 50 milliónál nagyobbra nem emelkedik, ennyi függő kölcsönt a kormány még a Rotsild konzorciumtól kaphat. E mellett, ha nem is sok, de különösen a nemzetiségi vidékeken és a fővárosban egyenes adó is folyik be. De bármennyi folyik is be, sem ez, sém Rotsild nem tudja fedezni a novemberi kö-

teleztségeket. Államadósságaink összege kitesz 4.400 millió koronát, melynek kamatterhe évi 240 millió korona, melyből legalább 120 millió november elsején válik esedékessé, a nélkül, hogy fedezet lenne. Ezt látja Fejérváry is, szóba hozta a felségnél, kérve az ellenzék követelésének legalább részben való teljesítését, de mereven vissza lett utasítva. *Az adó kényszerrel való felhajtásától nem félhetünk*, a pénzügyminiszter 24 óra alatt operett figurává lenne, mert hiába írják ki az árverést, azokat nem lehetne megtartani, árverezők hiányában. Katonákat nem lehetne alkalmazni, mert egy hét leforgása alatt az mind a néppel tartana. Bankjegyek és államjegyeket Ausztria tiltakozása miatt szintén nem lehetne forgalomba bocsátani. Végül a kegyelmes ur azzal fejezi be, hogy ő felsége engedni fog, sőt a magyar vezényszóba is beleegyezett volna már is, ha biztosítékot nyújtanának a felől, hogy az új állami rend, a mi ezen az újabb kiegyezésen felépül, legalább 30-40 esztendeig fennáll. Ha a királyt a koalíció arról meggyőzné, hogy ez nem átmenet a personál unióra, akkor 24 óra alatt meglenne a magyar vezényszó.

Igy nyilatkozik az ország ügyeit ismerő, valaha aktív politikus, legelsőrendű pénzügyi tehetség. Míg ezzel szemben Tisza István nyolcadik levelében a 67-es alapon lévő egyesülete nélkül teljes felfordulást lát, Lukács György pedig a koalíció tervének el nem fogadása esetén vagy ő felsége vissza lépését, vagy az abszolutizmus életbe léptetését látja.

Mi pedig édes véreim, bizunk vezéreink okosságába, bizunk saját erőnkbe, mely abban rejlik, hogy törvényt tisztelve, alkotmányos szabad

ságunkért lelkesülve, fiainkat osztrák katonának nem adjuk, adót a kamarrilla zsoldosainak nem fizetünk.

Derzi József siremléke.

Tekintetes szerkesztő ur!

Kérek egy kis tért becses lapjában, hogy néhai homorókarácsonfalvi Derzi József barátunk sírkövére vett adományokat, nyugtázzassam.

Gyűjtő ivemen adakoztak: Ferenczi Áron lelkész Medesér 6 K, Kozma Ferenc nyug. képezdei ig.-tanár Kolozsvár 5 K, Ballok Károly járásbíró Csákgömbö 6 K, Kelemen Albert esperes Marosvásárhely 3 K, Gviskó Béla esperes Dicsőszentmárton 2 K, Végh Mihály püspöki titkár Kolozsvár 2 K, Nagy Lajos esperes Kolozsvár 2 K, Benczédi Gergely nyug. tanár Kolozsvár 2 K, Péterfi Dénes lelkész-tanár Kolozsvár 3 K, Kovács János tanár Kolozsvár 2 K, Osváth Gábor esperes Ürmös 2 K, József Lajos lelkész Kilyén 2 K, Nagy György tisztviselő Kolozsvár 1 K, Dr Gál Kelemen ig.-tanár Kolozsvár 2 K, Dr Boros György theol. tanár Kolozsvár 2 K, Dr Nyirédi Géza tanár Kolozsvár 2 K, Csifó Salamon lelkész-tanár Kolozsvár 2 K, Pákéi Lajos építész-mérnök Kolozsvár 30 K, Pálffy Jenő szolgabíró Székelyudvarhely 3 K, Ádam Albert megyei főjegyző Székelyudvarhely 2 K, Barabás Lajos tanár Székelykeresztur 1 K, Gombos Samu tanár Székelykeresztur 2 K, Borbély Sámuel ny. képezdei ig.-tanár Székelykeresztur 2 K, Raffaj Domokos esperes Újszékely 1 K, Gálffy Kálmán főszolgabíró Székelykeresztur 2 K, Osváth Áron körjegyző Kobátdemeterfalva 1 K, Papp Mózes tanár Székelykeresztur 5 K. Összesen 94 K. Ebből sírkőért adtam felállítással 90 K. A sír felhantolásáért 4 K, összesen 94 K-t.

A hiv barátságunk szeretetnek és

tiszteletnek kedves adományait köszönettel nyugtázom.

Szíves köszönet: Betegh Pál, Barabás András, Dr Egyed Balázs és Barabás Dénes uraknak, kik néhai barátom illő eltemetéséről áldozattal gondoskodtak.

Hálás köszönet az udvarhelyi evang. Egyházközségnek, hogy sírköveikben ez elfáradt utasnak ingyen nyughelyet adtak.

Béke veled üdvözült barátom.

Nem vagy elfeledve!

Medesér, 1905. július 24.

Ferenczi Áron.

EGYHÁZI ÉLET.

Ferenc-rendiek nagy gyűlése. Mint lapunk múlt számában jeleztük, az erdélyi szentferenczrendiek választó nagygyűlése városunkban folyt le. Tartományfőnök lett: Kory Ottó. Tartományőr: Csizsér Elek. Tanácsosok: Sántha Angelus, Tréfán Leonárd, Szélyes Ferenc és György József. Házfőnökök lettek: Csikszomlyon Pál Kap. János, Mikházán Csizsér Bonaventura, Nagy-Szebenben Nagy Honor, Eszteleken Kassay Kelemen, Vajdahunyadon Csizsér Elek, Kolozsváron Tréfán Leonárd, Medgyesen Szabó Sebestyén, Szárhegyen Hartmann Tivadar, Alvinczen Pucher Anaklét, Székelyudvarhelyen György József, Deván Bözöky Mánszvet, Désen Sántha Angelus, Brassóban Lakatos Kornél, Fogarason Simon Jenő, Szamosújváron Salamon Albert, Szászvároson Ferenczy Vendel, Szászsebesen Lencs Imre, Marosvásárhelyen Farkas Miklós, Tordán Orbán Bertalan, Torockósztygyörgyön Barthó Boldizsár, Széken Gábor Mihály, Köhölomban Both Lázár, Körösbányán Krémer Bonifac. Gyulafehérváron Pap Kajetán. Áthelyezettek: Szélyes Ferenc Esztelekről Kolozsvárra, Bíró Cherubin Hunyadról Désre, Imre Márk Kolozsvárról Marosvásárhelyre, d'Andree Chrysothom Kolozsvárról Székelyudvarhelyre, Éltes Gábor Székelyudvarhelyről

Marosvásárhelyre, Főrika Oszián Désről Marosvásárhelyre, Lokodi Gergely Marosvásárhelyről Székelyudvarhelyre, Weszelowszky Diomedes Medgyesről Hunyadra, Mészáros Dorotheus Marosvásárhelyről Kolozsvárra és Rozsnyay Barabás Rómából V.-Hunyadra.

TANÜGY.

Udvarhelyvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

1827—1905. szám.

Udvarhelyvármegye összes helyi hatóságainak és tanítóinak.

A magyméltóságú vallás és közoktatásügyi m. kir. minister ur f. é. 56000 szamu körrendeletében nyomatékosan hívja fel a figyelmét népünk munkaképességének és életerejének legnagyobb ellenségére a tuberculosisra. A Nepfanitók Lapja f. é. 28-ik számában megjelent rendelet részletes utasításokkal szolgál arra nézve, miket tehet az iskola e betegség leküzdésére. Felhívom a címzetteket, hogy a szóban levő rendelet foganatosítása érdekében minden tőlük telhető tegyenek meg. Iskolafőnököim alkalmával e rendelet érvényesítése iránt tanúsított eljárásra is kifogom majd figyelmemet terjeszteni.

Székelyudvarhely, 1905. jul. 24-en.

Ember János,
kir. tanfelügyelő.

KÖZIGAZGATÁS.

— **A felfüggesztett jegyzők korpótléka.** A belügyminiszter egy felmerült konkrét kérdés kapcsán a felfüggesztett községi jegyzők korpótlék-hányadának kifizetése tárgyában a következő elvi jelentőségű határozatot hozta:

A korpótlék a törvény intenciójánál fogva a fizetés természetével bír, melyre a megfelelő szolgálati idő alapján az illetőnek igénye nyílik. Ez alapon az 1904: XI. t.-c. életbelépte után felfüggesztett jegyzők a felfüggesztést megelőző szolgálatukkal korpótlékre szerzett igényüket a felfüggesztés ténye által egészben el nem vesztik, miből következik,

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRCÁJA.

A nemzethez.*

Írta: Rudnyánszky Gyula.

Vigyázz nemzet! van hazádnak
Olyan pártja,
Mely szivedbe ragadozó
Körmét mártja!
Ha ellankadsz most, kiszívja
Mind a véred
S dicsőséged diadalát
Meg nem éred!

Mert e szolgák bécsi rongyért
Tülekésznek;
Attól hisznek, hogyha téged
Rabbá tesznek;
Ősi jogod, szabadságod
Elalkusszák —
S temetőkké válnak mind a
Magyar puszták.

Mit apáink, vértanuinak
Vérrel védtek,
Mind vásárra viszi azt most
Az ünérdek
És az alkut megpecsétli
Szennyes haddal,
A mely mindent, a mi szentség,
Összevagdál.

Bécs a kigyó, cimborája
Ravasz sátán:
Alkotmányunk megesonkítja
Kezén-lában;
És ha majd így béna rommá
Nyomorítja,
Koldusmorzsán eltengődni
Megtanítja!

Minden más csak üres forma,
Ez a lényeg:
Legyünk szolgák, becstelének
És szegények,
Akkor aztán alamizsna
Koncot vetnek
A szánalmas, leigázott,
Kores nemzetnek!

Ez legyen hát a magyar faj
Szörnyü vége?
Magyar nemzet! háborgásod
Törjön égbe!
Ha eltűrnéd, csak rabszíjjat
Érdemelnél;
De nem lehet, hogy te ilyen
Gyáva lennél!

Ősi lángod lobogjon fel,
Magyar nemzet!
Védeld meg, mit apáink
Vére szerzett!
Haragodban légy kegyetlen!
Kezed össze
Az irgalom selyemszála
Ne kötözze!

Sujts le a gaz árulókra
Mint az átok!
Lelkem szárnyal a jövőbe;
Látok... látok:
Maga dönti el a nemzet
Most a sorsát —
És szabad lesz, független lesz
Magyarország!

Herostrates.

A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárcája

Talán mondanom se kell, ki ez az ur? A fogaféherét eléggé látjuk, a májáról is tudjuk, hogy rossz. Szíve nincs. Nem volt még a nagyap-

jának sem, a hirhedt bihari adminisztrátornak. Ha pedig a kedves papájának szíve lett volna, ma már más világnak kellene lenni szép Magyarországon, melyet, a pseudoliberalizmus jelszava mellett, törvényes jogaiból annyira kivetkőztettek...

Az ur — kiről itt szó van — beleszületett a hatalomba, mely Bécs-től nyerte fényét, dicsőségét. Már korán tultengett a magas polc utáni égő vágyban. Ifju korában honatyává tette a születés, mely nálunk még mindig elsőbbségi jog milliók felett...

A Herbertek érvényesülésének minden megnevezhető és megnevezhetetlen utja állott előtte. A kedves papa „kifaragott“ között tömjénezett ifjut nemsokára megtették első tehetségnek. Pedig az élet és tapasztalat könyvéből egy jottát se tudott...

Parlamenti munkálkodás mellett közgazdasági tevékenységhez fogott. Oh, mert a szegénység, mint valami sorvasztó betegség, rágódott a társadalomban! A hatalmas ur fia tehát gyepőt ragadott a kezébe. Ámde valami ikáriusi baj történt — nem a verőfényben fennt, hanem alatt. Kátyuba vitte két fene ló: az elbizakodottság és tapasztalatlanság. Közönségesen számárságnak nevezik mindkettőt. Mert, kérem szépen, tanulhat valaki Debreczenben, Berlin-

ben eleget, ha azt okosan használni nem tudja. Milliók — sok ember keservesen szerzett fillérei — veszték el... Semmi se történt aztán. A nyaláshoz szokott Mungók tisztára kefélték az egész dolgot...

A modern Ikarius ment tovább — a Mungók is vele — azon az uton, melyen a hatalom gyönyörének rózsái pompáznak. A hősök, nagyok koszorujára vágyott. Ott kereste a segítő malasztot, ahol apja, nagyapja kereste.

Bécsnek kínálta magát, most már jobban tudja kezelni a gyepőt. Erre az önkínálatra még a Mungók is megrázkodtak. A nyalás jutott eszükbe... Bécs egy kissé gondolkozott, mialatt történetünk hőse az intrikus minden eszközét jól kihasználta. A császári katona urak — kikről tudva van, hogy egy jó gondolattal mindig hátramaradnak — nem gondoltak a két lóra, mely szerencsétlen kocsisát felfordította. A kocsis katonai uniformisba öltözött. Pompásan festett, mert alatta szív sohasem dobogott. A „kőszívű ember“ fia közül való volt, ki a reglama szerint igazodik.

Katonáknak tetszett a gög is, melylyel hősünk pözba vágta magát. Majd megrendszabályoz egy országot, kiirtja a gazt belőle — golyó, bitófa segélyével is, ha kell. Haynaunak nézték a bécsiek. Nálunk

* Mutatóul szerzőnek „48 magyar vers“ című, Győző Andor könyvkereskedő kiadásában megjelent kötetéből. Kapható a „Székely-Udvarhely“ kiadóhivatalában (Betegh Pál és Társai könyvkereskedésében) Székelyudvarhelyt; ára a vaskos füzetnek 60 fillér. Vidékre bérmentes küldéssel 70 fillér.

hogy a mennyiben ellátásuk a felfüggesztés tartamára az élvezett fizetés bizonyos hányadrészeben alapítatik meg, úgy nem csupán a szorosan vett fizetésnek, hanem a felfüggesztés előtt már élvezett vagy kiérdemelt korpótléknak illető hányadrésze is a felfüggesztés időtartama alatt részükre kiszolgáltandó. Viszont azonban a felfüggesztés időtartama alatt korpótlékre igényt a felfüggesztett jegyző nem szerezhet.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Áthelyezés.** Bocskay István székelykereszturi tanítóképző-intézeti segédtanár — saját kérésére — a temesvári tanítóképzőhöz és onnan Hrabetz Nándor s.-tanár hasonló minőségben a székelykereszturi tanítóképző-intézethez helyeztetett át.

— **Turista-diákok.** A nagykarolyi piarista-gimnázium öt igen derék növendéke volt pénteken városunkban és tett látogatást lapunk szerkesztőségében. Janitzky Lajos 15-ös éves gazdasz, Szabó János, Patay Béla Emili János VIII-ik és Rupprecht Béla VII. osztályos fiúk, gyalogosan utazták be Erdélyt és bércei vidékeinket, a szép Székelyföldet. Az ügyes alföldi ifjakat helybeli főreáliskolánk fogadta vendégeikül és tegnap reggel kedves emlékekkel távoztak városunkból Homoród-fürdő felé, honnan Csikszederába, Tusnád-, Előpatak-, Málnás-, Bálványos-, a kovásznai Pokolsár- és más fürdőket fogják bejárni. Bent voltak a tölgyesi szoroson át Romániában s visszafelé megnézték a Gyilkostót, Szováta-, Korond-, a Szejke- és helybeli Sósfürdőinket is. Mindenütt mivel ifjakhoz illő tisztelettel és kedves bátorsággal igyekeztek társalgást kezdeni s a helyi viszonyokat legalább fővonalokban megismerni. Oly gazdag tapasztalatokat gyűjtöttek, amilyent

utazás nélkül egyetlen iskola sem adhat növendékeinek. Ezen kívül pedig testben és lélekben megerősödvé, friss kedéllyel fognak neki jövő tanévi nehéz feladatuknak, melyet így a szünidő élvezetes, tanulságos eltöltésével nagyon megkönnyítettek. Szívesen köszöntjük e helyen is a kedves ifjakat és ohajtjuk, hogy életükben még sokszor nyerjenek enyhülést fáradságos munkájuk után a Székelyföld fenyveseinek lombátora alatt! Mondják meg odahaza szülőiknek, barátaiknak, hogy a keleti határt védő székelység szegény ugyan anyagiakban, de hazafisága gazdagabb a tenger mélységénél és most is igazi fia a magyarnak...

— **Hadgyakorlatok vármegyénkben.** A küszöbön levő augusztus hó folyamán érdekes katonai gyakorlatok lesznek vármegyénk délvidékén, a homoródi járásban, Kolozsvárról, a 35-ik tüzérezredhez tartozó tizenhárom utász, kissolymosi Kozma Ferenc tüzérfőhadnagy vezetése alatt már napok óta szorgosan munkálkodik Bene község határában. Ezen különítményhez augusztus 4-én egy hadnagy vezetése alatt jön még husz tüzér. A kolozsvári 35. hadosztály tüzérezred e hó 31-én hagyja el állomását és augusztus 6-án a segesvár-szederjesi utvonalon Piskur Mihály ezredes, ezredparancsnok vezetése alatt vármegyénk Derzs községébe érkezik és egészen augusztus 22-ig ott marad. Bene községbe pedig aug. 10-én jön a 34-ik tüzérezred Oppitz ezredes, ezredparancsnok vezetése alatt s szintén 22-ig marad ott. Augusztus 8-án és 9-én a 35-ik ezrednek Bene, Derzs és Petek községek határában iskola-céllövészete lesz. — Majd felváltva augusztus 10-én a 35-ös, 11-én a 34-es, 12-én a 35-ös és 14-én a 34-es ezrednek harcászati lövészeti tartják meg. Augusztus 15-én

Nagy-Boldogasszony napján szünetelnek az ezredék. Másnap azonban a két ezredből összeállítandó hadi-állomány ezrednek nagy feladatokkal bíró lövészete foly le. Az egyik feladatot Piskur alezredes, a másikat meg Oppitz ezredes fogja vezetni. Mind a két esetben 32 nehézágyu vonul fel 4 ütegű tüzvonalon. Ekkor a 35-ösök Derzs-ből Benebe mennek át s onnan reggel 7 órakor vonulnak fel a község mellett levő nagy hegyre. A hadgyakorlatot ekkor Spurni ezredes, nagyszabedni dandárparancsnok vezeti és részt vesz azon Gaudernak József altábornagy, a most kinevezett erdélyrészi (XII.) hadtest-ujparancsnoka is, akinek pompás alkalmat lesz az erdélyrészi tüzérezrednek kiváló harcászati kiképzéséről meggyőződést szerezni. E szerint tehát az augusztus 16-iki, Bene község mellett megtartandó gyakorlat lesz a legérdekesebb, melyet a közeli, de a távolabbi vidékről is bizonyára sokan megnéznék.

— **A királyi üdvözlét.** A jövő hónapban, augusztus 18-ikán lesz a király nevenapja s ezen a napon a képviselőház jókívánságait a képviselőház elnöksége eddig a miniszterelnök útján juttatta a királyhoz. Az idén ezen szokáson változás fog esni, amennyiben Justh Gyula, a képviselőház elnöke egyenesen a kabinet iroda útján fogja az uralkodóhoz eljuttatni a képviselőház üdvözlét. A ház elnöke a Fejérvár-kormányval nem akar semminemű érintkezést fentartani s ezért fordul a Ház üdvözlétének közvetítése céljából közvetlenül a kabinetirodához.

— **Halálozás.** Özv. Fülöp Jánosné szül. Hajdó Rozália, életének 61-ik, özvegyiségének 27-ik évében pénteken d. u. 1 órakor elhalt Bethlenfalván. Temetése ma (vasárnap) d. u. 3 órakor lesz a róm. kath. egyház szertartása szerint ugyanott. Halálát Fülöp Albert, mint fia és Ozsváth Jánosné Fülöp Zenóbia, mint leánya, valamint Ozsváth János, mint veje, Fülöp Albertné Bokor Borbála, mint menyé és ezek gyermekei gyászolják.

— **Figyelmeztetés.** Folyó évi augusztus 7-ikétől 23-ikáig a Bene, Petek és Derzs községi határokon, a katonai gyakorlatok szünetére, naponként reggel 6 órától déli 12 óráig el lesz zárva és a közlekedés teljesen szünetelni fog. A hadgyakorlatok iránt érdeklődő közönség tehát helyesen úgy cselekszik, ha augusztus 15-én délután érkezik meg Bene községbe és a másnap történő nagy harcászati felvonulást így tekinti meg. A gyakorlat lefolyása alkalmával az egyik főhadnagy fog felvilágosításokkal szolgálni.

— **Harmadik vonat a székely vasúton.** A héjjasfalva-székelyudvarhelyi vonalon a forgalom emelése és a közlekedés javítása érdekében helybeli állomásunk tisztikara már régebben előterjesztést tett, amelyben több motorkocsi-járat létesítését kérte. A terv szerint a naponkénti személy- és teherszállításra berendezett jelenlegi vonatokon kívül még két motorkocsi közlekednék, a melyek közül az egyiknek Segesvárról az estéli budapesti személy- és brassói gyorsvonathoz, Székelyudvarhelyről pedig az éjfél 11 óra 44 perces brassó-budapesti személyvonathoz lenne csatlakozása.

Az előterjesztésre — tudunk szerint — még nem érkezett válasz, de minden percben várják s reméljük is, hogy ez a célszerű és közszükséglet képező kezdeményezés, nem marad siker nélkül.

— **A homoródközlendi és kóhalmi főszolgabírák** figyelmét felhívjuk azon körülményre, hogy a jövő hó elején megtartandó katonai gyakorlatok színhelyére vezető utak — értesülésünk szerint — rossz állapotban vannak. Ilyenek a Bene-Pálos, Bene-Rádós között levő utak, hol a jókora nagyságu kődarabok is akadályozzák a közlekedést. Ezenkívül pedig legtöbb helyen az utak jelzőtáblákkal sincsenek ellátva. Nem lehet tudni, hogy a Brassóból jövő 34-ik ezred vajjon Pálos, vagy Rádós felől érkezik-e s éppen ezért ajánlatos mind a két utvonalat sürgősen rendbe hozatni. Ezen kívül az ezredék a bene-erkedi uton is közlekednek, amely utvonalon kritikán alól áll. Ezt is azonnal helyre kell állítani. Mindezeket azonban csakis utbiztos kirendelése s annak vezetése mellett lehet gyorsan és jól megparáztatni, mert a községi bírák intézkedése szerint — az utvonalak még rosszabb helyzetbe jutnának.

— **Harmath Gerő** debreceni tanár, a székely-ügyeknek lelkes híve, Szováta-fürdőn elhalt. Harmath alig 35-40 év körüli fiatal ember és a debreceni társadalomnak egyik tekintélyes tagja volt. Szózatán temették el a nemes székely harcost.

— **A nagyenyedi vincellériskolában** a folyó évi október 1-én kezdődő három éves tanfolyamra 19 egyszáz és 5 fél ösztöndíjas, 16 évet betöltött, erős, egészséges, munkát bíró testalkatú, a népiszkola teljes elvégzését igazoló ifju nyer elhelyezést. Folyamodványok legközelebb augusztus 20-ig az intézet igazgatóságához küldendők, ahol bővebb felvilágosítás is nyerhető.

— **Műkedvelői előadás.** Bibarcfalva fürdőző vendégei e hó 22-én igen élvezetes műkedvelői előadásban gyönyörködtek. A sikerült színjáték Tóth Ede „Falú rossza” című örökbecsű népszínművének összhangzatos előadása volt. Az előadást Borsay László pap fáradságtalan ügybuzgósággal rendezte, akinek hűségese segítője Bertalan Sándor aszszonynépi tanító volt. Igen tetszetek: Szabó Mihály (Feledi), Székely Gyula (Lajos), Imreh Irma (Boriska), Józsa Lina (Rózi), Borbáth Andor (Göndör), ugyszintén jók voltak Gáspár Beatrix (Tercsi), Józsa Anna (Csapóné), Szabó Irma (Sulyokné), Székely Róza (Tarisnyásné), Bogyor Róza (Gonoszné), Bándi Izabella (Makkhetesné), Benedek Vilma (Egy öreg leánya), Jakab Imre (Csendbiztos), Jakab Károly (Jóska bérés), Bándi Imre (Cene), Benedek Károly (Adus), Bertalan Lajos (Cserebogár Jóska), Jakab Beniam (Kónya kántor), Jakab András (Egy öreg), Szabó Balázs (Csapó) és Bartalis Samu (Makkhetes). Bibarcfalva község barátságos, valódi székely vendégszerető lakossága ezuttal is jelét adta a székely becsületességnek. Az előadás az ev. ref. egyház javára 100 K 78 fillért jövedelmezett. Felülfizettek: Tordai Pál, Hillné, Antal Lajos, Sylvester Domokos, Gáspár Antal, Rozsondai János és Hárt Flóris 1-1 K, Kövér András esperes, Zárug Lukács 2-2 K, Józsa Adolf 60 f, özv. Dánielné, Szabó Katalin,

többre becsülte a pléhgalléros miszter: itt van egy új „Messiás!”

A gög előpostája a bukásnak. Senkin se bizonyosodott be úgy, mint az új „Messiás”. Bajba vitt mindenkit, mindent, fájdalom a nemzetet is... A sok csufos kudarc után is Bécsbe mászkál, nemzetével szemben frontot csinál. Pedig az ekszponált allűrök és a blamázsok után ki kellett volna rugni a Burgból, amint félrerugta őt a nemzet, melylyel szemben a házard játékos vakmerőségével s javíthatatlan gögijével még mindig dacol. Az önérzetes kéményseprő ilyen viszonyok közt főbelövi magát. Isten ments, hogy ezt kívánjuk tőle. Álljon félre! csak ennyit ohajtunk. Jobb lesz neki is, nekünk is. Egy ronda látvánnyal kevesebbet jegyez fel a história...

Ámde ő tragikus, de nem bukott hős! A bárói, nemesi rangba bele-vitt és más egyéb konc után leselkedő Mungók ezt tartják. Így gondolkozik Bécs is, hanem a bukott egykori patronusát küldték ki a szertelen könnyelműséggel hajba vitt szegény nemzet „szolgálatára”. Pedig mi új rendszert várunk s ime a vén császári rokkant katona rendszere ugyanaz, a mi a merő komédiából félreugrasztott ugrai hősé volt. Hogy is mondta Madách Imre az 1861-iki országgyűlésen: „A kutya ugyanaz, csupán a nyakravalója más”.

A nemzet itélni fog! kiáltotta az 1904-iki november havi országgyűlésen az ugrai hős.

Ezt hangoztatta Bécs is.

No, hát a nemzet itélt.

Értsék meg jól: itélt a *nemzeti erő*, mely nélkül a hatalom is semmivé zsugorodik össze. És az alattomos intrikus, a hazája ellen mindenre kész ugrai hős, többek közt a belügyminisztériumból bucsuzván, mint mondta: „*kedves emlékekkel*” távozik... Hazudtak-e ennél nagyobbat a világon?!

Ezt a hazugságot folytatja más-más alakban. Még cikkeket is ír ezekből. Aktuális akar maradni minden áron. Pedig felgyújtotta a templomot, mindnyájunk drága szentélyét. Így csinál történelmet, hogy neve éljen.

Élni is fog, csak az a kérdés, hogy áldást vagy átkot képvisel-e?

Ezt a kérdést a tanár valamikor így fogja feltenni az iskolában:

— Amice! ki volt ebben a korban az a vakmerő gyászmagyar, ki nemzete akaratával szembe helyezkedve, a haza ellenségeivel cimborált?

— Tisza István!

— Igen, ez a modern Herostrates!

Szejke.

Osváth József, Bogyor András (szőke), Osváth Sándor, Szabó László 40 40 f, Bartalis Lajosné 24 f, Gáspár Gyula, Bartalis József, Józsa Salamon, Tordai Dénesné 20—20 f, Bodosi Lajos, Tordai Sámuel 10—10 f és Goldstein Simon 10 koronát. A felülfizetett összegeket ezen közleményben nyugtázza és azokért hálás köszönetet mond a rendezőség.

— **Kutya-fogdosás.** A darabont-kormány megalakulásakor a „Kakas Márton” című előkelő élclap igen sikerült címkéjén feltüntetett kutya-fogdosás, tegnap óta nálunk is aktualissá vált. Csakhogy itt nem Fejérvári a pecér és Tisza Están ur a kocsis, hanem Czerkula Dénes gyepmester, négy segédével. És nem hazaáruló kegyelmes miniszter urak, hanem csak szájkosár nélkül való kutyskákat kerülnek hurokra; lévén tegnap óta 40 napi kutyaárlat elrendelve — Székelyudvarhely város területére...

— **Meghívó.** A korondi ifjuság az iskola termeiben a szegény iskolás gyermekek tankönyv-alapja javára 1905. aug. 6-án műsorral egybekötött zártkörű kosaras táncmulatságot rendez, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. Védnökök: Kádár László lelkész, Hadnagy Mihály lelkész. Elnök: Bálint Károly. Alelnök: Oláh Jakab, pénztárnok: Kádár Balázs. Ellenőr: Oláh Imre. Rendezők: Balázs Lajos, Csiki Sándor, Filep József, Kendi István, Kone Imre, Szállasi Márton, Szász Domokos. Kezdeté este 7 órakor. Belépő-díj: személy-jegy 80 fillér, család-jegy 2 K 40 fillér. Jó borról és sörről gondoskodva lesz. Felülfizetéseket a jótékony cél érdekében köszönettel fogad és hírlapilag nyugtázza a rendezőség. Mű-or: 1. Nemzeti dal: Losonczy Lászlótól, dallama Sz Nagy Józseftől. Éneklők: Csiki Sándor tanító, Gálffy Ferenc, Kádár Balázs IV. éves és Kendi István II-ik éves tanítójelöltek. 2. Elnöki megnyitó: Bálint Károly tanító. 3. „Veszedelmet jóslgatunk” című költeményt Rudnyánszky Gyulától szavalja Kádár Erzsike IV. polgári iskolai növendék. 4. „Nagy Idők” című drámai költeményt Balog Istvántól, előadják: Bálint Károly tanító, Kádár Balázs, Oláh Jakab, IV. éves tan. j., Oláh Imre VIII. o. gymn. tanuló 5. Kossuth Nóta: dallama Lányi Ernőől, éneklők: Csiki Sándor tan., Gálffy Ferenc, Kádár Balázs IV. éves tan. j. Kendi István II. éves tanító jelöltek.

48 Magyar Vers.

Irta: Rudnyánszky Gyula.

Kiadta: Győző Andor könyvkereskedése Budapesten. Kapható: *Betegh Pál és Társai* könyv- és papírárukereskedésében Székelyudvarhelyt. Ezt az igaz magyar lelkészedéstől áthatott, csekély 60 fillérért megszerzhető verskötetet ajánljuk a hazafias székely népnek, mint a magyar nemzet imádságos könyvét e válságos időben. Csendüljön fel belőle a székely szívhez szóló nóta s ezzel is erősítsük lelkünkben a hazaszeretetet tüzet, melyre most oly nagy szükség van.

LEGUJABB.

A községek ellentállása.

Pestvármegye 65-ös bizottsága által a vármegye közönségéhez intézett felhívás élénk visszhangra talált a községekben s ennek hatása alatt mozgalom indult meg a községekben, hogy képviselőtestületi határozatokban fejezzék ki ellentállásukat s egyúttal határozzanak az iránt is, hogy miképp teljesítsék a bor- és

husfogyasztási adók beszedését, amennyiben ezen adó beszedésére szerződésileg vannak kötelezve ugyan az állammal szemben s ezért bizonyos jutalékokat kap a község. Hogy tehát e jutalékok esetleges elvesztése esetére a község végrehajtó közegei fedezve legyenek, az összehívandó képviselőtestület fog határozni az iránt, hogy a tisztviselőit a felelősséggel szemben oltalmába vegye s a község, mint erkölcsi testület vállalja a felelősséget. Ez irányban eddig Keczel és Ocsa községek képviselői kérték a rendkívüli képviselőtestületi gyűlés összehívását, de példájukat a többi község is követni fogja.

A kormány bojkottálása.

A „Hazánk” írja: Polónyi Géza országgyűlési képviselő Vörös László kereskedelmi minisztertől meghívót kapott, amelyben Vörös előadta, hogy a székely ipari akció ügyét felkarolni ohajtja és a székely iparpártolás szempontjából a nyár folyamán értekezletet ohajt tartani. Azt kérdezte tehát Polónyi Gézától, mint a székely képviselők egyik tagjától, vajjon melyik időpontot tartaná alkalmasnak ez értekezlet megtartására. Polónyi Géza a kereskedelemügyi miniszterhez levelet intézett, amelyben kijelentette, hogy bármennyire nagybecsűli is a miniszternek a székely ipar pártolása érdekében tett eme elhatározását, mégis a legnagyobb sajnálatára, a kormányt törvénytelennek tekintvén, annak semmiféle akciójában, mivel ez hazafias meggyőződésével ellenkeznek, részt nem vehet. Ugy értesülünk, hogy az összes székely képviselők kaptak ily irányú felszólítást Vörös László kereskedelemügyi minisztertől s valószínű, hogy mindegyik a Polónyi által adott válasz szerint fog eljárni.

Állandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál,

tulajdonos **LEOPOLD GYULA** szerkesztő
BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 54. sz.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, pontossággal és olcsón eszközölnék hirdetéseket és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

303—905. sz.

HIRDETMEY.

A székelyudvarhelyi m. kir. állami kő és agyagipari szakiskola felügyelő-bizottsága, a tanulók élelmezésére ezennel zárt ajánlati versenylárgyalást hirdet a következő feltételek mellett:

1. A szakiskolánál 45—50 tanuló élelmezéssel látandó el (részletes átlag az igazgatói irodában megtekinthető).

2. Az ételek kiszolgáltatása 1905. évi szeptember hó 1-én kezdődik és tart 11 hónapon keresztül, vagyis július hó 31-ig.

3. Az élelmezési díjak (II. és III. fok) bélyeges nyugta ellenében, havi utólagos részletekben fizetnek ki.

4. A zárt ajánlatok lepecsételve és az intézet igazgatóságához ci-

TÖRVÉNYKEZÉS.

A szállodatulajdonos felelőssége
Egy vidéki szállodatulajdonos ellen 4038 korona megtérítése iránt perindított egy mérnök, mert a szállodában eltűnt bőröndje, amelyben többek közt egy nagy erdő fainak felvételére és megbecslésére vonatkozó munkálatok is voltak. Az alsóbíróságok el is marasztalták a szállodatulajdonost, a Kuria pedig a szállodatulajdonos felülvizsgálati kérelmét elutasította. A Kuria megokolásában kifejtette, hogy a szállodatulajdonos felelős a vendég bőröndjében tartott okiratokért és egyéb iratokért, még akkor is, ha külön figyelemzés vagy átadás nem történt.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

— **Vármegyénk házi-iparosaihoz.**
Folyó évi augusztus 13-án az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület Székelyudvarhelyt tartja meg nagygyűlését. Ezen alkalomból igen sok gyáros, nagy- és kiskereskedő fog itt megjelenni. Helybeli kereskedőink a hasznost a kellemessel összekapcsolni akarják s e végből a vármegyénk területén létező háziipari készítményekből egy nagyobb kiállítást ohajtanak rendezni. Felkérjük tehát mindazokat, akik ezen kiállításra alkalmas tárgyakkal rendelkeznek, avagy ilyeneket rövid időn belül előállítani képesek, hogy ebbeli szándékukat *folyó évi augusztus hó 6-ikáig* Székelyudvarhelyt Szenkovits János utóda divatárkereskedésében bejelenteni sziveskedjenek.

CSARNOK.

Rákóczi.

Kelj fel nagy Rákóczi!
— Tűnj el siri álom —
Néped még nem szabad,
Ezer baj részeseled,
Szép Magyarországon.

Lelkes tárogatód
Elhallgatott régen.
A zaj mely csendbe folyt,
Napunk rég elborult,
A borongós égen.

Kelj fel nagy Rákóczi,
Gyere végtépp haza!
Nagy rabságban élünk,
Te vagy a reményünk...
Veszélyben a haza.

Mozdul Magyarország,

Az utját meglelte:
Előtte, fény sugar
Mezében, előljár
A Rákóczi lelke...

Fülei Sz. Lajos.

mezve, legkésőbb folyó évi augusztus hó 16-án d. e. 10 óráig nyújtandók be. Az írásbeli ajánlatban az élelmezés ára fejenként és havonként számokkal és betűkkel pontosan beirandó s az ajánlattevő által aláírandó. A zárt ajánlatokhoz 400 K. (négy száz korona) bánatpénz készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban csatolandó, mely összeg az élelmezés biztosítására, a szerződés aláírásakor 800 (nyolcszáz) koronára lesz kiegészítendő.

5. A versenytárgyalás 1905. évi augusztus hó 16-án délelőtt 10 órakor tartatik meg, az iskola igazgatói irodában, mely alkalommal az élelmezés három egymásutáni évre (vagyis 1908-ig) adatik ki és az e tárgyban szerződés nyomban meg is köttetik. A felügyelő bizottság fenntartja magának a jogot arra nézve, hogy a pályázók között, az ajánlattevők által meghatározandó árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

6. A főzéshez való helyiséget és takaréktűzhelyet az iskola élelmezőnek rendelkezésére bocsátja. A főzéshez, valamint a szükségeslendő konyhai felszerelést élelmező saját költségén köteles beszerezni.

Székelyudvarhelyt, 1905. évi július hóban. 194. 2—1

A szakiskola igazgatósága.

KÖZGAZDASÁG.

Elvi jelentőségű kuriai határozatok.

1. Ha a haszonbérlemény területén levő s bérbeadott épületek valamelyike a szerződés megkötése után, de a bérlemény átvétele előtt leég, úgy a haszonbérletk már a haszonbérleti szerződés alapján jogszerűen követelhetik annak a haszonbérbe adók által leendő és a dolog természete szerint nem lehetetlen felállítását (Kuria 1904. nov. 10. G. 396/904. sz. határozata)

2. A tulajdonossal szemben alhaszonbérletnek tekintendő, aki a tulajdonos által haszonbérbe adott ingatlanokat nem a tulajdonossal, hanem a haszonbérlettel kötött szerződés alapján birtokolja, bármi legyen is e birtoklásnak jogcíme és e szerződésnek tartalma. A haszonbérbeadó ingatlanainak birtokában mást, mint akit arra feljogosított, tűrni nem tarozik s ezért az alhaszonbérletnek kimozdítását az esetben is kérheti, ha a haszonbérleti szerződést a haszonbérlettel szemben nem is akarja megszüntetni. (Kuria 1904. dec. 1. 8209/903 sz.)

3. A haszonbérleti szerződés joghatálytalán létesül, ha a felek a létesített jogviszony lényeges feltételeire nézve határozott megállapodásra jutottak; ez pedig megtörtént azáltal, hogy a haszonbérlemény tárgyára, a haszonbérlet tartamára és a haszonbérleti összeg mennyiségére nézve a kölcsönös megegyezés létesült. Ha a felek abban egyeztek is meg, hogy a szóbeli uton keletkezett megállapodásáról utóbb írásbeli szerződést állítanak ki, az előzetes megállapodás hatályára, illetve a szerződés érvényére nézve az, hogy az íráshafoglalás meg nem történt, csak abban az esetben birhatna befolyással, ha a felek a szóbeli, vagy levelezés útján létesült megállapodás érvényét kifejezetten az írásba foglalástól tették volna függővé. (K. 1904. X. 27. G. 546/904. sz.)

Eladó fajbaromfiak. A székelykereszturi tanítóképző-intézetnél 3 emdeni lúd (2 tojó és 1 gunár), továbbá 2 Langshan (1 tojó és 1 kakas) darabonként 8—10 koronáért eladó.

Politikai felelős szerkesztő:

Dr. Hinléder Fels Ákos.

Társ-szerkesztő és laptulajdonos

Betegh Pál

Kiadja: Betegh Pál és Társai újságkiadó intézete.

KÉRJEN

csak

Seller és Kary féle

FIAM VÁSÁROLJ oly kereskedőknél, kik hirdetnek, mert ezek intelligensek és jól fogsz jární.

FRANKLIN.

A MEGGAZDAGODÁSHOZ vezet ut, a nyomda-festéken keresztül vezet.

BARNUM.

A MIKOR A KERESKEDŐ pihen, helyette a reklám dolgozik.

CARNEGIE.

A „SZÉKELYUDVARHELY” hirdetése a legeredményesebb.

legjobb tisztítószer minden lábbelhez, fekete és sárga színben. Különösen ajánlható boxcal, oscarra, chevreaux és 1 akkeipőhöz. Bécs, XI II.

Szám 3425—905. szb.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Székelykeresztur nagyközségben elhalálozás folytán az egyik szülesznői állás megüresedvén, annak betöltésére pályázatot nyitok, s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy felszerelt kérvényeiket **folyó évi szeptember hó 15-ig** hozzám annál is inkább adják be, mert a később beérkezett folyamodványokat figyelembe venni nem fogom.

Ezen állással 100, azaz száz korona fizetés jár.

Székelykeresztur, 1905. jul. hó 23.

BIRÓ
szolgabíró.

195. 1—3

3202—905. tkvi sz.

HIRDETMÉNY.

Bágy község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezennel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi XXIX. t. c., az 1889. évi XXXVIII. t. c. és az 1891. évi XVI. t. c. alapján a tényleges bir-

tokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzés helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tételik közlé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t. c. 15. és 17. §-ai alapján, ide értve e szakaszoknak az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-aiban és az 1891. évi XVI. t. c. 15. §-a a. pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t. c. 7. §-a és az 1891. évi XVI. t. c. 15. § b. pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi XXIX. t. c. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt vagyis **1906. évi február hó 5. napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t. c. 16. és 18. §-ának esetében ide értve az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással elni kívánnak, irásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1906. évi február hó 5. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után ellentmondásuk többé figyelembe nem vétetik.

3. hogy mindazok, kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nem különben azok, kik az 1. 2. pontban körülírt esetekben kívül az 1892. évi XXIX. t. c. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármily irányban sértve vélik, ide értve azokat is, kik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t. c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek tartják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó

kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1906. évi február hó 5. napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származott bármily igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek mindazok a felek, kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszerű másolatot is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóságtól.

Oklánd, 1905. évi július 15-én.

MÁTHÉ,

kir. albiró.

196 3—1.

GÖZCÉPLŐ KÉSZLETEK
KEDVEZŐ FELTÉTELEK MELLETT
GÉPÉ ÜZLETEK IS KÖTTETNEK

A SZAB. OSZTR. MAGYAR
ÁLLAMVASUT-TÁRSASÁG
RESZCZAI MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁRÁNAK
VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

"NICHOLSON" GÉPGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
GAZDASÁGI GÉPOSTYÁNAK
VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

AZ

"AGRARIA"

HAZÁNKBAN AZ EGYEDÜLI IPARTERJESZTŐ VÁLLALAT,
MELY KIZÁRÓLAG MAGYAR GYÁRTMÁNYOKAT HOZ
FORGALOMBA.

"FONTOS!"

ÁLTALÁNOSAN ELISMERVE!

A VESZPRÉM VÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET
KIÁLLÍTÁSÁN BEMUTATOTT
NYILVÁNOS SZÁNTÁSÉRT
NAGY ARANY ÉREMMEL ÉS DISZ-
OKLEVÉLLEL KITÜNTETVE.

PÁROS SORU VETŐGÉPEINK
TULSZÁRNYALTÁK AZ IDEGEN
GYÁRTMÁNYOKAT
ARANY ÉREMMEL KITÜNTETVE
MINDEN TALAJHOZ MEGFELELŐ VETÉSI
UTASÍTÁS = JUTÁNYOS ÁRAK =

ÁRJEJYZÉKÜNK
MINDEN GAZDÁNAK FONTOS
TANÁCSADÓ ÉS KIVÁNAIRA
DUMENTESEN KÜLDETIK!

SÜRGÖNY VAGY LEVÉLCZIM:
"AGRARIA"
BUDAPEST

„Hermandol“ klozet-papír a legjobb!

HEGEDÜ, VONÓ, KELLEKEK ÉS HUOK

SZIVAR-, SZIVARKA-,

DOHÁNYTÁRCÁK

ERSZÉNYEK ÉS PÉNZTÁRCÁK

MONOGRAMMOK levélpapír és fehérnemű bélyegzéshez,
minden betűvel, 1 d. b. 1 kor. Kaphatók

BETEGH PÁL ÉS TÁRSAI

könyv- és papirkereskedésében Székelyudvarhelyt.

Mesés és imakönyvek, zeneművek!

Vezérszó: Minden darab szappan a SCHICHT névvel, tiszta és ment káros alkatrészekből.

SCHICHT-SZAPPAN

(„szarvas“ vagy „kulcs“ szappan)

a legjobb és használatban legolcsóbb, minden ruhanemű és mosási módszer részére

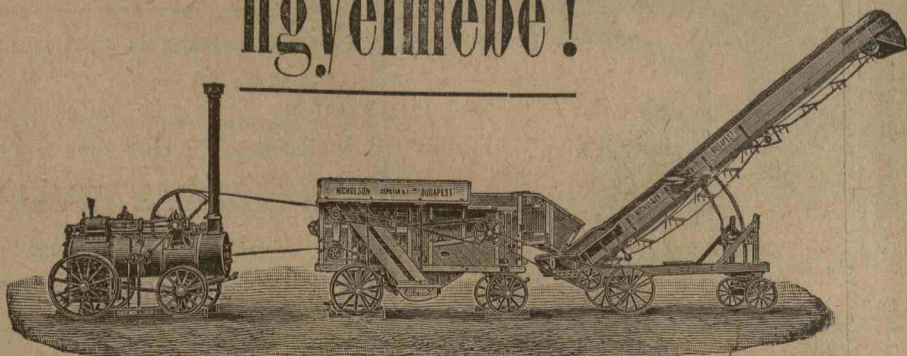
JÓTÁLLÁS: 25.000 koronát fizet Schicht György cég Aussigban bárkinek, aki bebizonyítja, hogy szappana a „Schicht“ névvel, valamely káros keveréket 203 u. tartalmaz. 179

Olcsó legyezők és díszművek!

Papírok, írószerek, szivacsok!

A csépeítettő gazdaközönség

figyelmébe!

HÁROM KÉSZLET

CSÉPLŐGÉPEMET

ajánlom az igen tisztelt gazdaközönség becses figyelmébe

CSÉPELTETÉSEKET

bármikor a legkedvezőbb százalék mellett elvállalok. Tisztelettel

Fábián József Székelyudvarhelyt.

Gyertyántfy J. fiai vasnagyszerkedésében Székelyudvarhelyen.

Gróf Roon-féle lábatlani Cementgyár állandó nagy raktára páratlan jó minőségű román és portland cementből zsákok és hordókban legolcsóbb árakban.

Nyomatványokat a legszebb kivitelben készít
Betegh Pál és Társai könyvnyomtató-intézete.

— Őszi trágyázáshoz a —
Thomassalakliszt

csillag **Stern** **Marko** védjeggyel
helyesen alkalmazva, minden növénynek
legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrá-
gyája. Kivánatra szakmunkákkal és áraján-
lással készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS
Budapest, VI., Teréz körút 3. sz.

a Thomassalakgyárak, Berlin, vezérképviselője a magyar korona országainak területén. Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre! Minden zsák ólomzárrel és tartalomjelzéssel van ellátva.

OLCSÓ és jó BUTOR

bevásárlási forrás.

GY ARMATHY ISTVÁN
épület- és butorasztalosnál

Székelyudvarhely, Kossuth-utca 40. sz. alatt

Ernst György **CUKRÁSZDÁJA**
ÉS KÁVÉHÁZA

Székelyudvarhelyen, Batthyány-tér 5. szám alatt.

Mindennap kitűnő fagyaltok, friss torták, izletes cukrász-sütemények, jegés és tejes kávé kapható.

HERMANN GYÖRGY

FESTŐ ÉS ARANYOZÓ SZÉKELYUDVARHELYEN
KOSSUTH-UTCA 16. SZÁM ALATT

Ajánlom magamat a műfestészet többféle ágában u. m. templom, arckép és díszmémlelapok, valamint címtáblák festésére. Fővállalok új templomi berendezéseket régi oltárokat, szószékeket stb. kiújítok, festek és aranyozok, legszebb kivitelben és jutányos árban. Továbbá működve ifjaknak, kik a festészetben bevezető utmutatást óhajtanak nyerni, oktatást adok óránként egy korona díjért.

HIRLAPOK, FOLYÓIRATOK, ZENEMŰVEK

és bármely más irodalmi munkák eredeti áron, minden költség felszámítása nélkül való beszerzését a leggyorsabban és legpontosabban teljesíti
Betegh Pál és Társai könyvkereskedése
Székelyudvarhely.

Fűszer-, porcellán- és üvegkereskedés!

Csodálatos olcsó a Borhegyi borviz!

— Üvegenként csak 8 fillér. —

Ezen természetes ásványvizet kitűnő eredménnyel használják: hurutos bántalmakban, idült hörghurutban, a gümőkör lerakódásának első stádiumában, a gyomor rendellenes működésében, a májműködés és epekészítés rendtelenségeiben, az epekövek eltakarítását szembe-tűnően könnyíti, a bélhurut minden ne-mében, a nyálkás aranyrben, hasszervi dugulásokban, húgykő képződéseiben, mézes húgyárban, görvély- és mirigyda-gokban, angolkóros csontlágylulás- és sorvadásokban. — A legkitűnőbb üdítő ital, borral vegyítve páratlan! — Heten-kint háromszor friss töltés! — Raktári
SZENTPÉTERY GERGELYNÉL,
Székelyudvarhely

Kászoni Fokut víze 14 fillér!

Baross-forrási borviz 8 fillér

Kérem a cégre ügyelni!

Rösler és Gábor vaskereskedése

„Az arany patkóhoz“ Székelyudvarhelyen

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy e napokban Székelykeresztúron, a Kossuth-terén fióküzletet nyitottunk.

Ajánljuk jól berendezett vasüzletünkben kapható styriai acélvassal és kőrisfagerendelyel ellátott miskolci váltókéinket jótállás mellett; mindenféle ekerészeket, legjobb faju acélkapát, kaszát, ásót, lapátot, csákányt, fejszét, 2, 3 és 5 águ acél villát, mindenféle ajtó-, ablak- és butorvasalásokat, acél szer-számokat, brassói portlandcementet, Hunyadi-vasat, sodrony és kovácsolt szeget, csavarokat stb. minden e szakmába vágó vas-árúkat legelőnyösebb árban és figyelmes kiszolgálás mellett.

Végül felhívjuk a tisztelt közönség figyelmét az első rangu gyárakból nagy választékban beszerzett többféle legjobb szerkezetű varrógépraktárunkra, melyek felelősség mellett igen előnyös árban, esetleg részletfizetésre is kaphatók.

A n. é. közönség becses bizalmába ajánlván magunkat s jóindulatu szives pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

Rösler és Gábor Székelyudvarhely
fióküzlet Székelykeresztúron.

ÚJ VASKERESKEDÉS

SZENKOVITS JÁNOS **UTÓDA**

férfi és női divat-áruháza

Székelyudvarhely, Batthyányi-tér 4. sz.

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát férfi és női ruhaszövetekben a legolcsóbtól a legfinomabbig, mindennemű ruházati cikkekben. Kész férfi és iskolás gyermekruhákban.

Férfi és női diszkalapok, cipők és nagy választék fehérművekben, kitűnő hazai gyártmányu vásznakban, asztalneműekben és butortakarókban, futószőnyegekben, nagy szőnyegekben.

Összes ruhadiszek, nap- és esőernyőkben nagy választék.

Szabó- és kárpitos kellékekben, bluzok és alsoszoknyákban állandó nagy raktár.

Legolcsóbb árak!

Utí bőrdők a legnagyobb választékban.

Szappanok, illatszerek, fog- és ruhakelék

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS
KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETEGH PÁL ÉS TÁRSAI

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS
PAPIRKERESKEDÉS

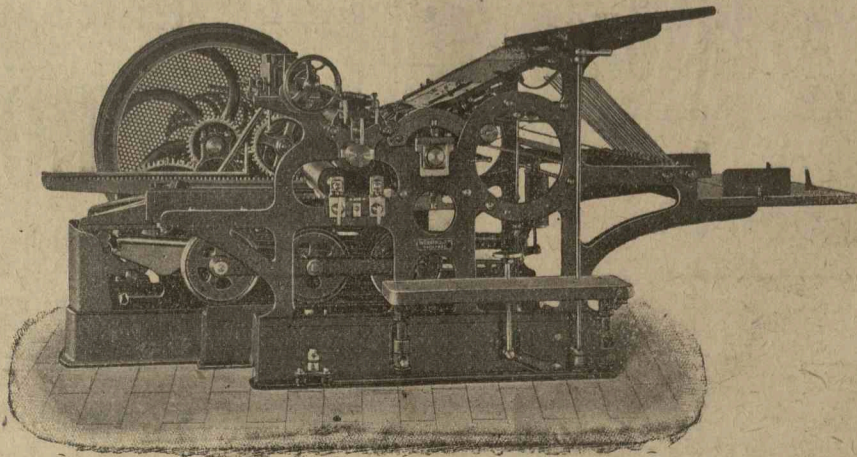
Versenyt kizáró olcsó árban elfogad és szakszerű, izléses kivitelben készít el mindennemű

nyomatványt és könyvkötői munkát

Költségvetés ingyen és bérmentve!

Egyleteknek és könyvtáraknak különösen mérsékelt árszabás! Egyházi, iskolai, szolgabirói, köz-ségi, körjegyzői, ügyvédi, végrehajtói nyomtatványok áruháza

A Székelyföld legnagyobb és legolcsóbb nyomtatvány-raktára.

Folyóiratok, hírlapok, irodalmi művek eredeti áron, költségfelszámítás nélkül megrendelhetők.

Zeneművek papir-, író- és rajzszerék

nagy választékban és olcsó árban!

Teljes könyvtár- és irodaberen-dezések mérsékelt árak mellett. Szakszerű, kifogástalan kivitel!

SZÉKELY-UDVARHELY

legelterjedtebb függetlenségi lap szerkesztősége és kiadóhivatala.

Nyomatott Betegh Pál és Társai könyvnyomtató intézetében Székelyudvarhely, 1905.